

Oppgaver, STK4040, uke 37

11. september 2005

1 Trekke fra $N_p(\mu, \Sigma)$

Ikke alle statistikkprogrammer har funksjoner for å trekke tilfeldige observasjoner direkte fra multinormalfordelingen. Da må man trekke fra (den univariate) normalfordelingen og transformere dataene slik at de får riktig fordeling: hvis X er en datamatrise fra $N_p(\mathbf{0}, I)$, så er $X\Sigma^{1/2} + \mathbf{1}\mu^t$ en datamatrise fra $N_p(\mu, \Sigma)$.

a)

Trekk 1000 observasjoner fra $N_2(\mu, \Sigma)$, der $\mu^t = (1, 2)$ og $\Sigma = \begin{pmatrix} 2 & 0.5 \\ 0.5 & 1 \end{pmatrix}$, ved å trekke fra $N(0, 1)$ og bruke transformasjonen over. (Hint: bruk egenverdidekomposisjonen (`eigen()` i R) til å beregne $\Sigma^{1/2}$.)

Beregn $\bar{x}$ og S og sammenlign med μ og Σ som en sjekk.

b)

Trekk 1000 observasjoner fra samme fordeling ved å bruke en ferdiglagd funksjon for å trekke fra multinormale fordelinger. (I R: si `library(MASS)` for å laste pakken MASS, som inneholder funksjonen `mvrnorm()`.)

Beregn $\bar{x}$ og S og sammenlign med resultatene i 1a).

Tilleggsspørsmål: Er den innebygde kovariansfunksjonen forventningsrett (det vil si beregner den S eller S_u)?

2 Plotte multinormalfordelte data

Trekk $n = 100$ observasjoner (x_1, x_2) fra $N_2(\mu, \Sigma)$, med $\mu^t = (1, 2)$ og forskjellige Σ : I_2 , $\begin{pmatrix} 1 & -0.5 \\ -0.5 & 1 \end{pmatrix}$ og $\begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$.

I hvert tilfelle:

- Plott x_2 mot x_1
- Finn egenverdidekomposisjonen til Σ .

- Sammenlign egenvektorene med retningene på halvaksene i plottet
- Sammenlign egenverdiene med lengdene på halvaksene.
- Ekstraoppgave: estimer Σ fra dataene, og sammenlign egenverdidekomposisjonen med «sannheten».

Trekk flere ganger og se på variasjonene i plott og egenverdistruktur. Prøv gjerne med andre Σ og n .

3 Hotellings T^2

Trekk $n = 100$ observasjoner fra

$$N_3 \left(\begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1.5 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 0.2 & 0.7 \\ 0.2 & 1.5 & -0.4 \\ 0.7 & -0.4 & 2 \end{pmatrix} \right).$$

Test nullhypotesen $H_0: \mu = \mathbf{0}$ mot den alternative hypotesen $H_1: \mu \neq \mathbf{0}$. (Tips: R har ikke T^2 -fordelingen, men den har F -fordelingen; se ?FDist.) Trekk flere ganger. Hvorfor varierer p -verdien?

Noen kjekke R-kommandoer

- ?funkt eller help(funkt) gir hjelp om en funksjon `funkt`. `help.start()` åpner hele R-dokumentasjonen i en nettleser. `help.search(etellerannet)` søker etter `etellerannet` i R-dokumentasjonen.
- Tilordning i R gjøres med `<-`; f.eks. `mu <- c(1, 2)` lagrer vektoren $(1, 2)$ i variabelen `mu`.
- for å lage en $m \times n$ matrise fra en nm -vektor `v`: `matrix(v, nrow = n)`.
- bruk `solve(M)` for å invertere en matrise `M`
- matriseprodukt i R er `%*%`; f.eks. `X %*% S`.
- `rep(1, n)` gir deg $\mathbf{1}_n$, og `diag(n)` er I_n